

**Skupština Crne Gore
Parlamentarni institut
Istraživački centar**

ZAKONI O VLADI U DRŽAVAMA REGIONA

Podgorica, decembar 2020. godine

Broj: 21/2020

Klas. br: 00-52-4/20-

Datum: decembar 2020. godine

Pripremio: Istraživački centar Skupštine Crne Gore

** Istraživački centar Skupštine Crne Gore, prilikom izrade istraživačkih radova, koristi se javno dostupnim podacima i podacima iz baza ograničenog pristupa, strogo vodeći računa o kredibilnosti izvora. Centar ulaže sve razumne napore da informacije sadržane u istraživačkom radu budu tačne i potpune, ali ne snosi odgovornost za eventualnu netačnost i nepotpunost istih. Istraživački radovi se koriste samo u svrhu za koju su izrađeni, a u skladu sa Pravilima o izradi istraživačkih radova. Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore, niti neophodno drugih institucija ili organizacija čiji se podaci koriste za izradu rada.*

*** Svi pojmovi upotrijebljeni u istraživačkom radu u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.*

SADRŽAJ

UVOD I GLAVNI NALAZI ISTRAŽIVANJA.....	4
KOMPARATIVNI PREGLED	7
BOSNA I HERCEGOVINA.....	7
Federacija Bosne i Hercegovine	7
Republika Srpska	9
HRVATSKA	14
SJEVERNA MAKEDONIJA.....	16
SLOVENIJA.....	23
SRBIJA.....	27
IZVORI INFORMACIJA.....	31

UVOD I GLAVNI NALAZI ISTRAŽIVANJA

*Predmet ovog istraživačkog rada, na zahtjev, je analiza zakonske regulative kojom se uređuje funkcionisanje najvišeg organa izvršne vlasti, tj. vlade, u državama regiona. Dakle, u okviru ovog rada predstavljene su najvažnije odredbe zakonâ kojima je regulisano funkcionisanje vlada u državama regiona, odnosno u **Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Sjevernoj Makedoniji, Sloveniji i Srbiji.***

*Osim što imaju zakone kojima se uređuje funkcionisanje vlade, treba imati u vidu da pojedine države regiona imaju posebne zakone kojima se uređuje osnivanje, organizacija i funkcionisanje ministarstava, tačnije Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave¹ u **Bosni i Hercegovini**, na nivou Federacije BiH i Zakon o ministarstvima² u **Srbiji**. U ostalim državama regiona (uključujući entitet Republika Srpska) osnivanje i djelokrug rada ministarstava propisani su zakonima koji uređuju organizaciju rada organa državne uprave: **Hrvatska** (Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave³), **Republika Srpska** (Zakon o republičkoj upravi Republike Srpske⁴), **Sjeverna Makedonija** (Zakon o organizaciji i radu organa državne uprave⁵) i **Slovenija** (Zakon o državnoj upravi⁶).*

Ovim istraživačkim radom obuhvaćeno je **pet država regiona**: Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Sjeverna Makedonija, Slovenija i Srbija. Komparativnom analizom relevantnog zakonodavstva utvrđeno je da je djelovanje vlade, kao najvišeg organa izvršne vlasti, u svim državama obuhvaćenim analizom regulisano posebnim pravnim aktom, odnosno zakonom o vladi. Zbog specifičnosti strukture svog političkog sistema i institucionalnog okvira, izuzetak u ovom pogledu predstavlja Bosna i Hercegovina, u kojoj je ovo pitanje regulisano na nivou entiteta, odnosno na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, koje su zasebno analizirane u komparativnom dijelu rada. Zakoni kojima se uređuje rad vlada analiziranih država regiona imaju sličnu strukturu, te uređuju određene tematske oblasti od značaja za funkcionisanje najvišeg organa izvršne vlasti – nadležnosti vlade, njen mandat i strukturu, način rada, organizacionu strukturu, od nos sa drugim granama vlasti i državnim organima, kao i vrste akata koje vlada donosi.

Kada je u pitanju **sastav vlade**, u Hrvatskoj, Republici Srpskoj, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji utvrđeno je da vladu čine predsjednik vlade, jedan ili više potpredsjednika, i članovi

¹Vlada Federacije BiH: Propisi koji uređuju rad Vlade <http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/sastav%20vlade/konstituiranje.php> (3.12.2020)

² Zakon o ministarstvima (Službeni glasnik RS, br. 128 od 26. oktobra 2020) <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2020/128/1> (3.12.2020)

³ Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave <https://www.zakon.hr/z/2653/Zakon-o-ustrojstvu-i-djelokrugu-tijela-dr%C5%BEavne-uprave> (3.12.2020)

⁴ Zakon o republičkoj upravi Republike Srpske (Sl. glasnik 115/2018) <https://www.paragraf.ba/propisi/republika-srpska/zakon-o-republickoj-upravi.html> (3.12.2020)

⁵ Закон за организација и работа на органите на државната управа https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/zakoni/zakon/zakon_za_organizacija_i_rabota_na_organite_na_drzhavnata_uprava.pdf (3.12.2020)

⁶ Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. [113/05](#) – uradno prečišćeno besedilo, [89/07](#) – odl. US, [126/07](#) – ZUP-E, [48/09](#), [8/10](#) – ZUP-G, [8/12](#) – ZVRS-F, [21/12](#), [47/13](#), [12/14](#), [90/14](#) in [51/16](#)) <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3225> (3.12.2020)

vlade, odnosno ministri. U Federaciji BiH zakonom je utvrđeno da Vladu čine premijer, dvanaest ministara (od kojih se jedan imenuje za zamjenika premijera), kao i dva ministra bez portfelja, dok je u Sloveniji zakonom predviđeno da Vladu čine predsjednik vlade i četrnaest ministara, čiji su resori takođe konkretno definisani zakonom, kao i ministar bez portfelja zadužen za odnose sa dijasporom, te još najviše dva ministra bez portfelja. Zakonima o vladi definisani su prava i dužnosti, odnosno nadležnosti svih članova vlade.

Što se tiče **organizacije vlade**, osim samog sastava vlade analiziranim zakonima utvrđuju se i radna, ekspertska, savjetodavna i druga tijela koja za svrhu imaju pomoć vladi u sprovođenju njenih nadležnosti. U svim analiziranim državama zakonom je uređeno funkcionisanje kabineta predsjednika (i potpredsjednikâ) vlade. Pored toga, u Federaciji BiH zakonom je predviđeno osnivanje stalnih i povremenih radnih tijela, kao i komisija, čiji članovi su članovi vlade, te posebne Kancelarije za zakonodavstvo, dok je u Hrvatskoj npr. zakonom utvrđeno šest kancelarija koje funkcionišu u sklopu vlade (za zakonodavstvo, ljudska prava i prava nacionalnih manjina, rodnu ravnopravnost, udruženja, opšte poslove Hrvatskog sabora i Vlade, i za protokol), dok mogu biti osnivane i druge kancelarije za posebne poslove. U Sjevernoj Makedoniji predviđeno je osnivanje Sekretarijata za zakonodavstvo, kao i Sekretarijata za evropske poslove, a u Sloveniji Savjeta za nacionalnu bezbjednost, kao i njegovog sekretarijata i radne grupe sekretarijata.

U svim analiziranim zakonima predviđeno je funkcionisanje **generalnog sekretarijata**, na čelu sa generalnim sekretarom vlade, ili stručne službe vlade, koji pružaju stručnu, logističku i drugu pomoć pri funkcionisanju vlade. U Republici Srpskoj su zakonom utvrđeni i kolegijum predsjednika vlade, kao i stručne službe, radna tijela i savjeti. U Hrvatskoj se osnivaju Uži kabinet, savjeti, radna tijela i komisije, dok mogu biti imenovani i posebni savjetnici, kao i kancelarije, agencije, direkcije i druge stručne službe. U Sjevernoj Makedoniji se u te svrhe osnivaju odbori, komisije i stručni savjeti, u Sloveniji službe i strateški savjeti, dok je zakonom utvrđena i funkcija državnog sekretara. I u Srbiji se osnivaju razna stručna i savjetodavna tijela u okviru vlade, kao što su savjeti (za ekonomski razvoj, državne organe i javne službe, kao i drugi savjeti), te stalna i povremena radna tijela.

Odredbama kojima se definiše **mandat vlade** u svim državama utvrđuju se početak i prestanak mandata vlade, kao i sa tim povezana pitanja. U toj oblasti važno je kao **izuzetak** pomenuti **primjer Sjeverne Makedonije**, čiji Zakon o Vladi predviđa **uspostavljanje prelazne Vlade** koja se imenuje 100 dana prije dana održavanja parlamentarnih izbora, sa posebnim odredbama koje se tiču prava i obaveza predsjednika prelazne Vlade, ministra unutrašnjih poslova, ministra rada i socijalne politike, kao i pet dodatnih zamjenika ministara u prelaznoj Vladi čiji mandat ističe danom objavljivanja zvaničnih rezultata parlamentarnih izbora.

Svim analiziranim zakonima o vladi uređen je i njihov **način rada**, odnosno način održavanja sjednica, odnosno proces donošenja odluka. Ovim odredbama uređuju se pitanja poput načina sazivanja sjednica, kvoruma potrebnog za odlučivanje, kao i procedura za donošenje odluka vlade.

Odredbama kojima se utvrđuju **akti vlade**, nabrajaju se i definišu razni akti koje vlade analiziranih zemalja donose, odnosno uredbe sa zakonskom snagom (Federacija BiH, Sjeverna Makedonija), uredbe (Federacija BiH, Hrvatska, Republika Srpska, Sjeverna Makedonija, Slovenija, Srbija), dekreti (Slovenija), odluke (Federacija BiH, Hrvatska, Republika Srpska, Sjeverna Makedonija, Slovenija, Srbija), rješenja (Federacija BiH, Hrvatska, Republika Srpska, Sjeverna Makedonija, Srbija), smjernice (Republika Srpska), uputstva ili instrukcije (Republika Srpska, Sjeverna Makedonija), memorandumi o budžetu (Srbija), programi (Sjeverna Makedonija), deklaracije (Srbija), zaključci (Federacija BiH, Hrvatska, Republika Srpska, Sjeverna Makedonija, Slovenija, Srbija), poslovnici i drugi akti.

Neki od analiziranih zakona takođe sadrže odredbe kojima se utvrđuje **javnost rada vlade**, kao i izuzeci u slučaju kojih se pristup javnosti radu vlade može ograničiti, zatim odredbe kojima se uređuje **odnos vlade** prvenstveno **sa parlamentom i predsjednikom države**, kao i **pitanja imuniteta predsjednika i članova vlade**, i **funkcionisanje vlade u slučaju ratnog ili vanrednog stanja**.

U nastavku rada u okviru komparativnog pregleda detaljnije su predstavljene odredbe relevantnih zakona pojedinačnih država, odnosno entiteta obuhvaćenih ovim istraživačkim radom koji uređuju funkcionisanje vlade.

KOMPARATIVNI PREGLED

BOSNA I HERCEGOVINA

Zbog specifičnosti političkog sistema i državnog uređenja Bosne i Hercegovine, u ovoj državi zakoni o vladi postoje na nivou entiteta, te je tako ova oblast u Federaciji Bosne i Hercegovine uređena Zakonom o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine⁷, a u Republici Srpskoj Zakonom o Vladi Republike Srpske⁸.

Federacija Bosne i Hercegovine

U skladu sa Zakonom o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije BiH je izvršni organ Federacije, koji vrši izvršnu vlast Federacije, ako određena izvršna ovlašćenja nijesu Ustavom Federacije predviđena za predsjednika, odnosno potpredsjednika Federacije. Premijer, zamjenik premijera, ministri, njihovi zamjenici, kao i Vlada u cjelini, za svoj rad odgovorni su Parlamentu Federacije, predsjedniku i potpredsjedniku Federacije, dok su ministri i njihovi zamjenici takođe odgovorni premijeru, u skladu sa Ustavom Federacije.

Vlada Federacije zastupa Federaciju kao pravno lice, ako Ustavom Federacije i zakonom nije drugačije određeno. Vlada Federacije takođe upravlja imovinom u vlasništvu Federacije, ako zakonom nije drugačije određeno. Vlada Federacije uređuje svoj rad, unutrašnju organizaciju, kao i djelokrug i ovlašćenja službi koje obrazuje. Sjedište Vlade Federacije BiH je u Sarajevu, dok premijer Vlade i zamjenik premijera imaju jednu zajedničku područnu kancelariju u Mostaru.

Kada je u pitanju **sastav Vlade** Federacije BiH, Zakonom o Vladi utvrđeno je da to tijelo čine premijer, zamjenik premijera, dvanaest ministara koji rukovode ministarstvima, i dva ministra bez portfelja. Zamjenik premijera ujedno je i ministar resornog ministarstva. Vlada Federacije imenuje i razrješava sekretara Vlade, koji za svoj rad odgovara Vladi Federacije, premijeru i zamjeniku premijera.

U skladu sa Zakonom o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, **premijer** je predsjednik Vlade, i odgovoran je za njen rad, osigurava jedinstvo u izvršavanju poslova iz djelokruga Vlade, ostvaruje saradnju sa drugim organima Federacije i organima kantona, sa drugim državnim organima, kao i sa drugim organima i organizacijama, usmjerava djelovanje Vlade kao cjeline i članova Vlade pojedinačno, te vrši i druge poslove utvrđene Ustavom Federacije. Premijer takođe potpisuje akte Vlade Federacije.

Zamjenik premijera pomaže premijeru u obavljanju njegovih poslova i vrši i druge poslove utvrđene Ustavom Federacije. Zamjenik premijera zamjenjuje premijera u slučaju njegove odsutnosti, ili u drugim slučajevima kada premijer nije u mogućnosti da obavlja svoju dužnost, kao i u slučaju upražnjenosti mjesta premijera, dok novi premijer ne

⁷ Zakon o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine,

<http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/sastav%20vlade/zakon%20o%20vladi%20fbih.php> (25.11.2020)

⁸ Zakon o Vladi Republike Srpske, „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 118/08,

https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mirl/Documents/Zakon_o_Vladi_RS.pdf (25.11.2020)

preuzme dužnost. Premijer, u okviru svojih ovlašćenja, može pojedina ovlašćenja prenijeti na zamjenika premijera.

Članovi Vlade mogu pokrenuti inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa, predložiti razmatranje i pretresanje pojedinih pitanja iz nadležnosti Vlade, kao i predložiti utvrđivanje stavova Vlade, dok imaju i druga prava i dužnosti u skladu sa Ustavom.

Vlada Federacije radi na **sjednici**, na kojoj može odlučivati ako prisustvuje više od polovine članova Vlade. Vlada Federacije odluke donosi većinom glasova prisutnih članova, ako Ustavom Federacije nije drugačije određeno. Odluke Vlade Federacije koje se tiču vitalnih interesa bilo kojeg konstitutivnog naroda donose se konsenzusom. Na ovu odredbu može se pozvati jedna trećina ministara, osim premijera i zamjenika premijera, ukoliko drugačije ne odluči Ustavni sud Federacije u hitnoj proceduri koju zatraže premijer ili zamjenik premijera.

Za davanje predloga i mišljenja o pitanjima iz svoje nadležnosti, Vlada Federacije može osnivati stalna i povremena **radna tijela** (savjete, kancelarije, komitete, odbore, komisije i dr.). Sastav i nadležnost ovih radnih tijela uređuju se Poslovníkom Vlade ili aktom o osnivanju. Za donošenje rješenja u upravnom postupku i odlučivanje o drugim pojedinim pitanjima iz nadležnosti Vlade, Vlada Federacije može osnovati jednu ili više **komisija** čije članove imenuje iz redova članova Vlade.

Vlada Federacije donosi poslovnik o svom radu u roku od 30 dana od dana svog konstituisanja. Pojedina pitanja koja se tiču rada Vlade, ukoliko nijesu uređena Poslovníkom Vlade Federacije, uređuju se zaključkom Vlade. Vlada Federacije po pravilu održava sjednice jednom nedjeljno. Svaka četvrta sjednica održava se u Mostaru. U skladu sa odredbama Zakona o Vladi, Vlada Federacije obezbjeđuje javnost svog rada.

Kada su u pitanju **akti** Vlade Federacije, ona u ostvarivanju svojih ovlašćenja utvrđenih Ustavom Federacije, donosi uredbе sa zakonskom snagom, uredbе, odluke, rješenja i zaključke. Vlada Federacije donosi **uredbе sa zakonskom snagom** u skladu sa Ustavom Federacije. **Uredbom** se uređuju najvažnija pitanja iz nadležnosti Vlade Federacije, bliže uređuju odnosi za sprovođenje zakona, osnivaju stručne i druge službe Vlade i utvrđuju principi unutrašnjeg ustrojstva federalnih organa državne uprave. **Odlukom** se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade, daje saglasnost ili potvrđuju akti drugih organa ili organizacija, te odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom. **Rješenjem** se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade. **Zaključkom** se utvrđuju stavovi o pitanjima od značaja za sprovođenje utvrđene politike, uređuju unutrašnji odnosi u Vladi, i određuju zadaci federalnim organima državne uprave i službama Vlade. Uredbe sa zakonskom snagom, kao i uredbе i odluke, objavljuju se u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, a ostali akti Vlade se objavljuju samo ako je to u njima navedeno.

Za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova za svoje potrebe, Vlada obrazuje **Stručnu službu Vlade, Kancelariju za zakonodavstvo** i druge samostalne stručne službe, biroe i sl. Za vršenje određenih poslova za potrebe federalnih ministarstava, drugih organa federalne uprave i drugih državnih organa, Vlada može obrazovati zajedničke službe. Aktom o obrazovanju ovih službi utvrđuje se njihov djelokrug, položaj i odgovornost funkcionera koji rukovodi tom službom, a može se ako priroda zadataka

službe to zahtijeva, odrediti da određena služba ima svojstvo pravnog lica. **Sekretar Vlade** usklađuje rad svih stručnih službi u obavljanju poslova za potrebe Vlade i odgovoran je za njihov rad.⁹

Republika Srpska

U skladu sa Zakonom o Vladi Republike Srpske, Vlada Republike Srpske vrši izvršnu vlast u ovom entitetu, samostalna je u okviru svojih nadležnosti, i za svoj rad odgovorna Parlamentu, odnosno Narodnoj skupštini. U vršenju vlasti, Vlada sprovodi politiku, izvršava zakone i druge propise Narodne skupštine, i odgovorna je za stanje u Republici u svim oblastima iz svoje nadležnosti. Vlada zastupa Republiku kao pravno lice, stara se o zaštiti javnog interesa i u tom smislu vrši prava i dužnosti koje Republika ima kao osnivač javnih službi, drugih organa i organizacija, ako drugim zakonom nije drugačije određeno. Vlada takođe koristi imovinu Republike, njome upravlja i raspolaže, ako drugim zakonom nije drugačije određeno. Vlada usklađuje i usmjerava rad republičkih organa uprave, vrši nadzor nad njihovim radom i obustavlja od izvršenja, ukida ili poništava njihove pojedinačne akte koji su u suprotnosti sa zakonom ili propisom Vlade. Vlada će takođe donijeti propis iz nadležnosti ministarstva, ako ministarstvo i drugi republički organ uprave nije donio propis iz svoje nadležnosti, a nedonošenje propisa bi moglo izazvati štetne posljedice po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu, privredu ili imovinu veće vrijednosti. Rad Vlade dostupan je javnosti.

Kada je u pitanju **sastav i mandat Vlade**, Zakonom o Vladi utvrđeno je da Vladu čine predsjednik, dva potpredsjednika i ministri (članovi Vlade), s tim što predsjednik i potpredsjednici ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda. Članove Vlade bira Narodna skupština, poslije svakog konstituisanja, na predlog kandidata za predsjednika Vlade, na period od četiri godine. Potpredsjednike Vlade, na predlog predsjednika Vlade, iz reda ministara bira Narodna skupština. Članovi Vlade ne mogu obavljati poslaničku i drugu javnu funkciju, niti profesionalno vršiti drugu djelatnost, osim u oblasti naučne djelatnosti i visokog obrazovanja. Mandat predsjednika i članova Vlade počinje danom izbora, kada daju svečanu izjavu pred Narodnom skupštinom.

Predsjednik Vlade predstavlja, vodi i usmjerava Vladu, stara se o jedinstvu djelovanja Vlade, usklađuje rad članova Vlade i republičkih organa uprave, stara se o izvršenju akata Vlade, saziva i vodi njene sjednice, potpisuje akte Vlade, ostvaruje saradnju sa republičkim i drugim organima i organizacijama i obavlja i druge poslove utvrđene Ustavom i zakonom. Predsjednik Vlade može ostalim članovima Vlade davati obavezna uputstva i posebna zaduženja, u skladu sa programom i politikom Vlade.

Potpredsjednik Vlade pomaže predsjedniku Vlade u izvršavanju njegovih prava i dužnosti. Predsjednik Vlade može ovlastiti potpredsjednika Vlade da rukovodi projektom iz djelokruga više organa republičke uprave. Predsjednik Vlade određuje potpredsjednika Vlade, koji ga zamjenjuje za vrijeme njegovog odsustva ili spriječenosti, sa svim ovlašćenjima predsjednika Vlade, izuzev ovlašćenja na predlaganje izbora ili razrješenja člana Vlade.

⁹ Zakon o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, <http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/sastav%20vlade/zakon%20o%20vladi%20fbih.php> (25.11.2020)

Ministar podnosi Vladi predloge za uređivanje pitanja iz nadležnosti Vlade i Narodne skupštine, te učestvuje u radu i odlučivanju o svim pitanjima o kojima se raspravlja na sjednici Vlade. Ministar može zahtijevati da Vlada zauzme stav prema pitanju iz njegove nadležnosti. Ministar je dužan da obavještava Vladu o svemu što je bitno za vođenje politike i odlučivanje Vlade, i odgovoran za sprovođenje programa i politike Vlade, za odluke i mjere koje je donio ili propustio da donese ili preduzme, i za izvršavanje obaveznih uputstava i posebnih zaduženja, koja mu je odredio predsjednik Vlade.

Zakonom je utvrđeno da Vladi prestaje **mandat** prestankom mandata Narodne skupštine, raspuštanjem ili skraćanjem mandata Narodne skupštine, izglasavanjem nepovjerenja Vladi od Narodne skupštine, ostavkom Vlade i ostavkom i razrješenjem predsjednika Vlade. Vlada kojoj je prestao mandat ostaje na dužnosti do izbora nove Vlade.

Predsjednik Vlade može podnijeti ostavku, koju dostavlja predsjedniku Narodne skupštine, koji je zatim odmah dostavlja predsjedniku Republike i narodnim poslanicima. Narodna skupština, na prvoj narednoj sjednici, koja se održava u roku od sedam dana od prijema ostavke, uvrstiće na dnevni red ostavku predsjednika Vlade. Predsjednik Vlade obrazlaže ostavku u Narodnoj skupštini, dok Vlada i predsjednik Vlade imaju pravo da povuku ostavku sve do njenog konstatovanja. Ostavka ili razrješenje predsjednika Vlade povlači ostavku Vlade.

Ministru prestaje mandat prestankom mandata Vlade, izglasavanjem nepovjerenja Vladi, razrješenjem ili ostavkom. Predsjednik Vlade može predložiti Narodnoj skupštini razrješenje člana Vlade. Predsjednik Vlade može, za vrijeme trajanja mandata Vlade, na osnovu prethodno pribavljenog pisanog mišljenja predsjednika Republike i predsjednika Narodne skupštine, vršiti promjene u sastavu Vlade do jedne trećine prvobitno izabranog sastava Vlade, o čemu obavještava Narodnu skupštinu. Ministar može podnijeti ostavku, koju dostavlja predsjedniku Vlade, a predsjednik Vlade ostavku dostavlja predsjedniku Narodne skupštine. Narodna skupština na prvoj narednoj sjednici konstatuje ostavku ministra, čime mu prestaje mandat. Ministar ima pravo da povuče ostavku sve do njenog konstatovanja. Ministar koji je podnio ostavku, dužan je da obavlja poslove iz svoje nadležnosti sve dok mu ne prestane mandat. Ovlašćenja ministra kome je prestao mandat, do izbora novog ministra, vrši član Vlade koga predsjednik Vlade ovlasti, a najduže u roku od 90 dana. Izbor novog ministra vrši se za period do isteka mandata Vlade.

Vlada Republike Srpske, u skladu sa Zakonom o Vladi, u sprovođenju izvršne vlasti **nadležna** je da:

- predlaže Narodnoj skupštini zakone, druge propise i opšte akte;
- predlaže strategiju i plan razvoja, prostorni plan, budžet i završni račun;
- obezbjeđuje sprovođenje i izvršava zakone, druge propise i opšte akte, u skladu sa Ustavom;
- donosi uredbe, odluke, smjernice, instrukcije, rješenja, zaključke i druge opšte i pojedinačne akte za izvršavanje zakona;
- daje mišljenje o predlogu zakona, drugog propisa ili opšteg akta, i o inicijativi za donošenje zakona ili drugog akta iz nadležnosti Narodne skupštine, koje je Narodnoj skupštini podnio drugi predlagač;

- donosi propise za izvršavanje zakona i drugih propisa i akata, kada je tim propisima utvrđena nadležnost republičkih organa, a zakonom nije određena nadležnost drugih republičkih organa;
- stara se o obezbjeđivanju jedinstva i unapređivanju pravnog sistema;
- utvrđuje načela za unutrašnju organizaciju ministarstava i drugih republičkih organa uprave;
- postavlja (imenuje) i razrješava sekretare ministarstava, pomoćnike ministara, glavne republičke inspektore i druga lica, za koja je zakonom određeno da ih imenuje Vlada;
- odlučuje o formiranju predstavništava Republike u inostranstvu, i u skladu sa Ustavom predlaže predsjedniku Republike imenovanje (postavljenje) i razrješenje (opoziv) šefova tih predstavništava;
- osniva javna preduzeća, ustanove i druge organizacije za obavljanje poslova od interesa za ostvarivanje prava i dužnosti Republike;
- rješava sukobe nadležnosti između ministarstava i drugih organa i organizacija u Republici, kojima je povjereno obavljanje pojedinih poslova izvršavanja zakona i drugih propisa i opštih akata iz okvira prava i dužnosti Republike;
- formira stručne i druge službe za svoje potrebe;
- stara se o zaštiti interesa i prava Republike u pitanjima o kojima odlučuje Savjet ministara;
- obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom i zakonom.

Za vršenje stručnih i drugih poslova za potrebe Vlade formira se **Generalni sekretarijat** Vlade, čiji se djelokrug i organizacija uređuje Zakonom o Vladi, Poslovníkom Vlade i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Radom Generalnog sekretarijata rukovodi i za njegov rad odgovara **generalni sekretar** Vlade, kojeg na predlog predsjednika Vlade imenuje Vlada, a za svoj rad odgovara predsjedniku Vlade i Vladi. Generalni sekretar se stara o izvršavanju akata Vlade i pripremi sjednica Vlade, i pomaže predsjedniku Vlade u drugim poslovima Vlade. Generalnom sekretaru mandat prestaje prestankom mandata predsjednika Vlade, ostavkom ili razrješenjem. Generalni sekretar ima pomoćnike generalnog sekretara koje, iz reda zaposlenih, na njegov predlog imenuje Vlada. Generalni sekretar takođe prisustvuje sjednicama Vlade i ima pravo da učestvuje u radu Vlade. U Generalnom sekretarijatu obavljaju se poslovi kojima se obezbjeđuje efikasnost, ekonomičnost, racionalnost i javnost rada Vlade i radnih tijela Vlade. U Generalnom sekretarijatu formiraju se Kabinet predsjednika Vlade i sektori kao osnovne organizacione jedinice. Radom sektora u Generalnom sekretarijatu rukovode pomoćnici generalnog sekretara, dok se na zaposlene u Generalnom sekretarijatu, u pogledu statusa, primjenjuje Zakon o državnim službenicima u Republici Srpskoj.

Kabinet predsjednika Vlade, koji funkcioniše u okviru Generalnog sekretarijata, obavlja stručne i druge poslove za potrebe predsjednika Vlade. Predsjednik Vlade može unutar Kabineta imenovati savjetnike. Radni odnos u Kabinetu zasniva se na određeno vrijeme i traje dok traje dužnost predsjednika Vlade. Izuzetno, prava i obaveze savjetnika, koji ne zasnivaju radni odnos u Kabinetu, uređuju se posebnim ugovorom. Kabinetom rukovodi šef Kabineta, imenovan od strane predsjednika Vlade, kojem prestaje mandat prestankom mandata predsjednika Vlade, ostavkom ili razrješenjem, a za svoj rad i rad Kabineta odgovoran je predsjedniku Vlade. Vlada ima i **kolegijum**, kojim rukovodi predsjednik

Vlade, a čine ga predsjednik Vlade, potpredsjednici Vlade, generalni sekretar i šef Kabineta.

U skladu sa zakonom, Vlada uredbom osniva **službe** za stručne ili tehničke poslove za svoje potrebe ili za poslove zajedničke za sve ili više republičkih organa uprave, i propisuje njihovo uređenje i djelokrug. U pogledu uređenja, načina rada, finansiranja i radnih odnosa u službama Vlade primjenjuju se propisi o organima republičke uprave i opšti propisi o radu na sva pitanja koja nisu uređena Zakonom o Vladi. Službom Vlade rukovodi direktor, kojeg imenuje Vlada na osnovu javnog konkursa. Direktor službe je za svoj rad odgovoran Vladi. Osnivanje i način rada predstavništava u inostranstvu Vlada reguliše posebnom uredbom.

Radi davanja mišljenja i predloga o pitanjima iz nadležnosti Vlade i usklađivanja stavova republičkih organa uprave, prije razmatranja nekog predloga na sjednici Vlade, Vlada formira stalna **radna tijela**, dok može formirati i privremena radna tijela, radi razmatranja pojedinih pitanja iz svoje nadležnosti i davanja predloga, mišljenja i stručnih obrazloženja. Stalna radna tijela formiraju se u skladu sa Poslovníkom o radu Vlade, dok se privremena radna tijela formiraju odlukom, kojom se utvrđuju i njihov zadatak i sastav. Vlada može formirati i **savjet** ili drugo savjetodavno tijelo Vlade, čiji se zadaci, sastav i način rada utvrđuju aktom o njihovom osnivanju.

O poslovima iz svoje nadležnosti Vlada radi i odlučuje na **sjednici**, kojoj prisustvuje većina članova Vlade. Odluka se donosi većinom glasova svih članova Vlade. O podnošenju kolektivne ostavke i predlogu Vlade da se pristupi promjeni Ustava Republike, Vlada odlučuje dvotrećinskom većinom glasova svih članova. Predsjednik Vlade saziva sjednice Vlade, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicama. Prije dostavljanja na sjednicu Vlade nacрта i predloga zakona, drugih propisa i opštih akata, obrađivač obavezno pribavlja mišljenja nadležnih organa, u skladu sa Poslovníkom Vlade.

Nacrt i predlog zakona, drugog propisa i opšteg akta podnosi se Vladi u obliku u kome se donosi, sa obrazloženjem i pribavljenim mišljenjima. Izuzetno, kada se zbog hitnosti ili drugih posebnih okolnosti održava vanredna sjednica Vlade, mišljenja se mogu dostaviti u naknadnom roku, u skladu sa Poslovníkom Vlade. U toku razmatranja nacрта zakona, strategija i drugih opštih akata, Vlada će, ako ocijeni da je to neophodno, predložiti obrađivaču da sprovede prethodnu stručnu ili drugu raspravu o tom aktu. Način rada i odlučivanja Vlade i njenih radnih tijela, kao i druga pitanja od značaja za rad Vlade, bliže se uređuju Poslovníkom Vlade.

Zakonom o Vladi utvrđen je i odnos Vlade sa predsjednikom republike, ministarstvima i republičkim organima uprave, kao i sa Narodnom skupštinom. Kada su u pitanju odnosi sa zakonodavnom granom vlasti, Zakon o Vladi utvrđuje da su Vlada i članovi Vlade odgovorni za svoj rad Narodnoj skupštini, koja može izglasati nepovjerenje Vladi. Predlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi može podnijeti najmanje 20 narodnih poslanika, dok Vlada takođe može postaviti pitanje svog povjerenja u Narodnoj skupštini. Vlada i svaki njen član mogu Narodnoj skupštini podnijeti ostavku.

Vladu u Narodnoj skupštini predstavlja predsjednik Vlade. Vladu može predstavljati i član Vlade koga odredi Vlada. Vlada preko svojih predstavnika na sjednicama Narodne skupštine i njenih radnih tijela: izlaže svoje stavove prema pitanjima koja su na dnevnom

redu tih sjednica, kao i stavove i objašnjenja prilikom razmatranja predloga zakona, drugih propisa i opštih akata i drugih materijala, koje je podnijela Narodnoj skupštini; može predložiti da se razmotri određeno pitanje i prema njemu zauzme stav ili da se odgodi donošenje određenog akta ili rasprave o određenom pitanju dok Vlada prema tom aktu, odnosno pitanju, ne zauzme stav. Predstavnik Vlade daje odgovore na poslanička pitanja.

Vlada takođe određuje svoje predstavnike za davanje stručnih i drugih objašnjenja na sjednicama radnih tijela Narodne skupštine prilikom raspravljanja predloga zakona i drugih akata i materijala, koje je Vlada podnijela Narodnoj skupštini, kao i povodom razmatranja drugih pitanja kada Vlada ocijeni da treba da odredi predstavnike. Vlada izvještava Narodnu skupštinu o svom radu, a naročito o vođenju politike, izvršavanju zakona, drugih propisa i opštih akata, o ostvarivanju plana razvoja i prostornog plana, i o izvršavanju budžeta Republike. Vlada podnosi izvještaj Narodnoj skupštini kada to Narodna skupština zatraži, ili po sopstvenoj inicijativi, a najmanje jednom godišnje.

Vlada se izjašnjava o svakom predlogu koji ona nije pokrenula u Narodnoj skupštini, a koji se odnosi na vođenje politike, izvršenje zakona, drugih propisa i opštih akata Narodne skupštine, rad ministarstava i drugih republičkih organa uprave, kao i o drugim pitanjima od značaja za njen rad. Vlada ima pravo da povuče predlog zakona ili drugog akta, koji je podnijela Narodnoj skupštini, najkasnije u završnoj riječi, nakon okončane poslaničke rasprave o tom aktu na sjednici Narodne skupštine.

Kada je na teritoriji Republike ili dijelu Republike ugrožena bezbjednost usljed elementarnih nepogoda, prirodnih katastrofa, epidemija, povreda ljudskih prava i sloboda, i normalnog funkcionisanja ustavnih organa Republike, Vlada predlaže Narodnoj skupštini da proglasi vanredno stanje i sama predlaže akte za preduzimanje mjera u takvim okolnostima. Vlada može, za vrijeme vanrednog ili ratnog stanja, odlučiti: o prestanku ili prekidu rada javnih preduzeća ili djelova preduzeća, javnih ustanova i finansijskih organizacija koje su od opšteg interesa za Republiku; o pripajanju ili spajanju navedenih subjekata; o načinu organizovanja novonastalih subjekata; i o ustupanju sredstava, kojima su raspolagali subjekti koji prestaju da rade, novonastalim subjektima. O sredstvima navedenih subjekata vodi se posebna evidencija.

O pitanjima iz svoje nadležnosti Vlada donosi sljedeće **akte**: uredbе, odluke, smjernice, instrukcije, rješenja, zaključke i druge akte, u skladu sa zakonom. **Uredbom** se bliže uređuju odnosi od značaja za izvršavanje zakona, utvrđuju principi unutrašnje organizacije ministarstava i drugih republičkih organa uprave, te formiraju stručne službe Vlade. **Odlukom** se propisuju mjere Vlade, osnivaju javne službe i druge organizacije, daje saglasnost ili potvrđuju opšti akti organa ili organizacija, ako je takva saglasnost ili potvrda predviđena zakonom, obustavljaju od izvršenja akti ministarstava, organa jedinica lokalne samouprave, preduzeća i drugih organa i organizacija, koje vrše javna ovlašćenja i uređuju druga pitanja od značaja za obavljanje poslova Vlade. **Smjericama** Vlade usmjerava se i koordiniše rad republičkih organa uprave, javnih službi i drugih organa i organizacija. **Instrukcijama** se nalaže republičkim organima uprave obavezno preduzimanje određenih mjera i radnji iz njihove nadležnosti. **Rješenjem** se odlučuje o imenovanjima, postavljenjima i razrješenjima, daje saglasnost ili potvrđuju pojedinačni akti organa i organizacija, ako je takva saglasnost ili potvrda predviđena zakonom, u

upravnom postupku, poništavaju ili ukidaju propisi ministarstava i drugih republičkih organa uprave, i odlučuje o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade. **Zaključkom** se utvrđuju stavovi Vlade prema pitanjima unutrašnje organizacije, metoda rada i odnosa u Vladi, i o drugim pitanjima iz nadležnosti Vlade o kojima se ne odlučuje drugim aktima.

Uredbe, odluke i instrukcije Vlade objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja. Izuzetno, ovi akti mogu, iz opravdanih razloga, kada to zahtijeva opšti interes, stupiti na snagu i prije isteka ovog roka, a najranije narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“. Rješenja, zaključci i smjernice objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srpske“ jedino kada Vlada ocijeni da je to potrebno, i stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Zakon predviđa i da Vlada obavještava javnost o svom radu i o donesenim odlukama, zaključcima i zauzetim stavovima, kao i o značajnim pitanjima koja razmatra ili koja će razmatrati, davanjem saopštenja za javnost i informacija sredstvima javnog informisanja, izdavanjem službenih publikacija, održavanjem konferencija za novinare, davanjem intervjua i vođenjem razgovora članova Vlade sa predstavnicima medija, kao i stvaranjem drugih uslova za upoznavanje javnosti sa odlukama i radom Vlade. Vlada, u skladu sa Poslovníkom, određuje koji se podaci i materijali pripremljeni za razmatranje na sjednici Vlade i njenih radnih tijela ili izneseni na tim sjednicama moraju čuvati kao tajna, odnosno koji se podaci i materijali mogu objavljivati ili na drugi način stavljati na raspolaganje javnosti tek po isteku određenog vremena. Način obezbjeđenja javnosti sjednica i rada Vlade bliže se uređuju Poslovníkom o radu Vlade. Vlada je dužna da javnosti omogući uvid u svoj rad i pristup informacijama od javnog značaja, u skladu sa propisima o slobodnom pristupu informacijama. Vlada može odlučiti da sjednica Vlade bude otvorena za javnost, dok je rad Vlade podložan kritici građana, kao i javnoj kontroli građana, na način utvrđen zakonom i Poslovníkom o radu Vlade.¹⁰

HRVATSKA

U Hrvatskoj su organizacija i funkcionisanje Vlade utvrđeni Zakonom o Vladi Republike Hrvatske¹¹. Ovim zakonom nabrajaju se ovlašćenja Vlade, kao i njen lični sastav, te uslovi koje moraju ispuniti predsjednik i članovi Vlade (hrvatsko državljanstvo i zabrana obavljanja drugih javnih ili profesionalnih funkcija). Nadalje, Zakonom o Vladi Republike Hrvatske definisan je način izbora Vlade, odnosno iskazivanja povjerenja Vladi u Hrvatskom saboru, kao i svečana zakletva koju potom predsjednik Vlade daje pred Saborom, te način raspuštanja, odnosno izglasavanja nepovjerenja Vladi ili mogućnost ostavki predsjednika ili članova Vlade.

¹⁰ Zakon o Vladi Republike Srpske, „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 118/08, https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mirl/Documents/Zakon_o_Vladi_RS.pdf (25.11.2020)

¹¹ Zakon o Vladi Republike Hrvatske, „Narodne novine“ br. 150/11, 119/14, 93/16 i 116/18, <https://www.zakon.hr/z/170/Zakon-o-Vladi-Republike-Hrvatske> (10.11.2020)

Ovim Zakonom utvrđene su i dužnosti predsjednika i potpredsjednika Vlade, način održavanja sjednica Vlade, učešće članova Vlade na sjednicama Sabora u skladu sa Poslovníkom. Vlada Hrvatske može **zasijedati** ako je prisutna polovina njenih članova, dok se odluke donose natpolovičnom većinom, a u slučaju da su glasovi podijeljeni odlučuje predsjednik Vlade. Dvotrećinska većina glasova svih članova Vlade propisana je kada se nadležnim državnim organima predlažu izmjene Ustava, udruživanje ili razdruživanje sa drugim državama, promjena državnih granica, raspuštanje Sabora i raspisivanje državnog referenduma.

Zakonom je predviđeno i postojanje **Užeg kabineta Vlade**, kojeg čine njen predsjednik i potpredsjednici. Uži kabinet predlaže sprovođenje politike Vlade, prati ostvarivanje programa rada Vlade, prethodno raspravlja o određenim pitanjima iz nadležnosti Vlade, te usklađuje rad članova Vlade u obavljanju povjerenih zadataka. Sjednicama Užeg kabineta predsjedava predsjednik Vlade, dok u slučaju odsustva predsjednika to može činiti potpredsjednik kojega predsjednik Vlade odredi. Na sjednicu Užeg kabineta mogu biti pozvani i ostali članovi Vlade, kao i druga lica koja odredi predsjednik Vlade. Uži kabinet može odlučivati u ime Vlade u slučajevima kada se ona ne može sastati usljed ratnog stanja ili neposredno ugrožene nezavisnosti, jedinstvenosti i opstanka Republike Hrvatske, kao i velikih prirodnih nepogoda, s tim što se te odluke potvrđuju na prvoj narednoj sjednici Vlade.

U skladu sa Zakonom, u Vladi se uspostavlja **Kancelarija (Ured) predsjednika Vlade**, koja obavlja stručne i administrativne poslove za potrebe predsjednika po njegovom nalogu. Radom Kancelarije upravlja upravnik (*predstojnik*), koga imenuje Vlada na predlog predsjednika Vlade, kome i odgovara za svoj rad. Upravnik Kancelarije ima status državnog sekretara i javni je funkcioner, dok u upravljanju Kancelarijom ima prava i ovlašćenja starješine organa državne uprave. Upravnik Kancelarije ima i zamjenika kojeg takođe imenuje i razrješava Vlada na predlog premijera. Unutrašnje ustrojstvo i način rada Kancelarije predsjednika Vlade propisuju se uredbom Vlade.

U Vladi se u skladu sa Zakonom ustanovljava i **Glavni sekretarijat (Glavno tajništvo)**, koji obavlja stručne, analitičke, upravno-pravne, administrativne, opšte, tehničke, pomoćne i informatičke poslove za potrebe Vlade, kao i potpredsjednika i članova Vlade. Glavni sekretarijat obavlja i opšte, tehničke pomoćne i informatičke poslove za potrebe Kancelarije predsjednika Vlade. Radom glavnog sekretarijata upravlja glavni sekretar (*glavni tajnik*), koga imenuje Vlada na predlog predsjednika Vlade, a za svoj rad odgovara predsjedniku Vlade i Vladi. Glavni sekretar je javni funkcioner i ima položaj državnog sekretara, a zadužen je za usklađivanje rada stručnih službi, u skladu sa Poslovníkom Vlade, te pomaže predsjedniku Vlade u pripremi sjednica i drugim poslovima. Glavni sekretar ima zamjenika kojeg imenuje i razrješava Vlada na predlog premijera. Unutrašnje ustrojstvo i način rada Glavnog sekretarijata propisuju se uredbom Vlade. Za potrebe potpredsjednika Vlade koji nije čelnik ministarstva ustanovljava se Kancelarija potpredsjednika Vlade, koja obavlja stručne, administrativne i druge poslove za njegove potrebe.

Zakonom o Vladi Republike Hrvatske takođe je predviđeno da predsjednik Vlade može imenovati **savjetnike, posebne savjetnike** ili osnivati **savjete** i imenovati članove savjeta radi utvrđivanja stanja, izrade strateških razvojnih planova i analiza, pripreme

predloga i usklađivanja sprovođenja pojedinih projekata iz programa Vlade i sl. Za savjetnika predsjednika Vlade može biti imenovan državni službenik, koji za svoj rad odgovara predsjedniku Vlade, dok se za posebnog savjetnika može imenovati i lice koje nije u stalnom radnom odnosu u Vladi. Vlada ima i zakonsko pravo da osniva stalna i povremena radna tijela za davanje predloga, mišljenja i stručnih obrazloženja određenih pitanja, kao i da uredbom osniva kancelarije, agencije, direkcije i druge stručne službe radi obavljanja poslova iz svog djelokruga, kao i da uređuje njihovo ustrojstvo. Kancelarijama, agencijama, direkcijama i drugim službama Vlade upravljaju direktori koje imenuje Vlada na predlog predsjednika Vlade, nakon sprovedenog javnog konkursa.

Zakonom je predviđeno da za obavljanje stručnih poslova Vlada osniva:

- Kancelariju za zakonodavstvo;
- Kancelariju za ljudska prava i prava nacionalnih manjina;
- Kancelariju za rodnu ravnopravnost;
- Kancelariju za udruženja;
- Kancelariju za opšte poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske;
- Kancelariju za protokol;
- druge kancelarije za pojedine poslove.

Vlada takođe može odlukom osnivati komisije (*povjerenstva*) radi odlučivanja o upravnim stvarima iz svoje nadležnosti i predlaganja odluka.

Zakonom o Vladi Republike Hrvatske utvrđeno je da Vlada donosi **uredbe** u skladu sa Ustavom i zakonom, kao i **Poslovnik** kojim uređuje ustrojstvo, način rada, odlučivanje Vlade i vrste akata koje Vlada donosi. Za preuzimanje i sprovođenje pravno obavezujućih akata Evropske unije za koje nije potrebno donijeti zakon, Vlada donosi uredbe ili odluke. Zakonom je takođe definisano i da Vlada donosi **odluke, rješenja i zaključke** o pitanjima koja se ne uređuju uredbama.

Takođe, Zakon sadrži odredbu u skladu sa kojom se protiv člana Vlade tokom trajanja mandata bez prethodnog odobrenja Vlade ne može voditi postupak zbog krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora do pet godina.¹²

SJEVERNA MAKEDONIJA

Zakonom o Vladi¹³ uređuju se organizacija, način rada i nadležnost Vlade Sjeverne Makedonije. Vlada, kao nosilac izvršne vlasti, je državni organ koji poslove iz svoje nadležnosti vrši samostalno, u skladu sa Ustavom, zakonima i ratifikovanim međunarodnim ugovorima, na osnovu principa transparentnosti, efikasnosti i zaštite ljudskih prava i sloboda.

Vladu bira i razrješava Parlament (*Sobranie*) većinom glasova ukupnog broja poslanika. Pri predlaganju sastava Vlade, mandatar predlaže ministre za svako od zakonom

¹² *Ibid.*

¹³ Закон за Владата на Република Македонија, „Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 26/01, 13/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11, 15/13, 139/14, 196/15, 142/16, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/zakoni/zakon_za_vladata.pdf (23.11.2020)

utvrđenih ministarstava, kao i ministre bez portfelja. Vlada stupa na dužnost danom njenog izbora.

U okviru prava i dužnosti utvrđenih Ustavom i zakonom, Vlada utvrđuje ekonomsku i razvojnu politiku države, utvrđuje mjere na njeno ostvarivanje i predlaže Parlamentu mjere za ostvarivanje politika iz njegove nadležnosti., utvrđuje politike kojima se izvršavaju zakoni i drugi propisi Parlamenta, prati njihovo izvršenje i vrši druge poslove utvrđene zakonom. U okviru svojih prava i dužnosti utvrđenih Ustavom i zakonom, Vlada i svaki njen član za svoj rad odgovaraju Parlamentu.

U skladu sa Zakonom, Vlada donosi **Poslovník** o svom radu, kojim se detaljnije utvrđuju unutrašnja organizacija, način rada, kao i druga pitanja od značaja za rad Vlade. Radi ostvarivanja svojih nadležnosti, Vlada donosi **godišnji program rada**. Vlada je dužna da informiše javnost o svom radu, kao i o realizaciji pomenutog programa. Međutim, Vlada ne objavljuje informacije koje se tiču nacionalne bezbjednosti, službenih i poslovnih tajni, kao i ličnih podataka građana, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka građana. Pitanja koja se odnose na način obavještanja javnosti o radu Vlade utvrđuju se Poslovníkom.

Kada su u pitanju nadležnosti Vlade, Zakonom o Vladi utvrđeno je da, pored dužnosti utvrđenih Ustavom, Vlada Sjeverne Makedonije vrši i sljedeće poslove:

- utvrđuje razvojnu i ekonomsku politiku;
- utvrđuje programe aktivnosti u oblasti odbrane i bezbjednosti, i obezbjeđuje njihovo sprovođenje;
- preduzima mjere za ostvarivanje slobode tržišta i preduzetništva, kao i mjere protiv monopolskog položaja i monopolističkog ponašanja na tržištu;
- podstiče ekonomski napredak i ostvarivanje razvomjernog prostornog i regionalnog razvoja, kao i brži razvoj ekonomski nedovoljno razvijenih područja;
- utvrđuje strategiju za privlačenje stranih investicija;
- odlučuje o raspolaganju i korišćenju državnog kapitala u skladu sa zakonom;
- podstiče i pomaže naučni i tehnološki razvoj;
- utvrđuje strategiju i preuzima mjere za uključivanje u evropske i evroatlantske integracije i druge međunarodne strukture;
- prati i analizira situaciju u vezi sa ostvarivanjem i unapređivanjem ljudskih prava i građanskih sloboda;
- podstiče razvoj institucija civilnog društva;
- preduzima mjere za obezbjeđivanje uslova za ostvarivanje prava građana na obrazovanje, zdravstvenu zaštitu, socijalno osiguranje i razvoj ljudskih resursa;
- preduzima mjere za obezbjeđivanje uslova za socijalnu zaštitu i socijalnu sigurnost građana;
- vrši i druge poslove predviđene zakonom.

Kada ocijeni da se ne sprovode zakoni i drugi propisi, ili se ne ostvaruje utvrđena razvojna i ekonomska politika ili mjere za ostvarivanje tih politika, Vlada je dužna da preduzme mjere za koje je ovlašćena, odnosno da Parlamentu predloži da preduzme odgovarajuće mjere. Tokom ratnog ili vanrednog stanja, ako ne postoji mogućnost sazivanja

Parlamenta, Vlada donosi uredbe sa zakonskom snagom u vezi sa pitanjima u nadležnosti Parlamenta.

Predsjednik Vlade Sjeverne Makedonije, u skladu sa Zakonom o Vladi, rukovodi radom Vlade, odgovoran je za njen rad i ostvaruje saradnju sa drugim organima, javnim preduzećima i ustanovama. Predsjednik Vlade usmjerava rad Vlade u cjelini, kao i njenih članova, u saglasnosti sa programskim određenjima i utvrđenim orijentacijama. Predsjednik Vlade potpisuje propise i akte koje donosi Vlada, i stara se o njihovoj primjeni. On takođe formira **Kancelariju** koja mu pomaže u vršenju prava i dužnosti koje proističu iz Ustava, zakona i Poslovnika. Predsjednik Vlade ostvaruje saradnju i sa trgovačkim društvima, udruženjima građana i drugim pravnim licima.

Članovi Vlade imaju pravo i dužnost da učestuju u radu Vlade, da daju inicijative za izvršavanje zakona i drugih propisa za čije predlaganje je nadležna Vlada, propisa i drugih akata koje donosi Vlada, i za utvrđivanje pravaca i stavova, te da iniciraju donošenje odluka koje su u nadležnosti Vlade, kao i da učestvuju u vršenju drugih nadležnosti Vlade u saglasnosti sa zaključcima i Poslovníkom Vlade. Član Vlade koji je imenovan da učestvuje u radu drugih organa i tijela dužan je da postupa u skladu sa ovlašćenjima, pravcima i stavovima Vlade. Ministar samostalno rukovodi ministarstvom za koje je nadležan, nadgleda njegov rad i odgovoran je za sprovođenje relevantnih zakona i drugih propisa.

U skladu sa Zakonom o Vladi, predsjednik Vlade uživa **imunitet** jednako kao i poslanici u Parlamentu. Parlament odlučuje o njegovom imunitetu. Predsjednik Vlade kojem je prestala funkcija ima pravo na lično obezbjeđenje od šest lica zaposlenih u organizacionoj jedinici Ministarstva unutrašnjih poslova za obezbjeđivanje lica i objekata, kao i pravo na korišćenje službenog automobila i vozača. Ova lica imenuje predsjednik Vlade kojem je prestala funkcija. Predsjednik Vlade ovo pravo ostvaruje u periodu jednakom periodu provedenom na funkciji predsjednika Vlade, dok u slučaju da je na funkciji premijera bio kraće od jedne godine, ostvaruje ovo pravo u periodu od godinu dana. Period ostvarivanja ovog prava počinje da teče od dana prestanka funkcije predsjednika Vlade.

Predsjednik Vlade predstavlja Vladu, i imenuje svoje zamjenike, kojima može povjeriti obavljanje određenih poslova koji proizlaze iz njegovih prava i dužnosti. Po ovlašćenju premijera, svaki član Vlade može predstavljati Vladu u Parlamentu i njegovim radnim tijelima, i zastupati stavove Vlade. Predsjednik Vlade na predlog ministra može da ovlasti i državnog sekretara ili rukovodioca sektora nadležnog ministarstva da učestvuje u radu radnih tijela Parlamenta. U slučaju da predsjednik Vlade ne prihvati predlog ministra, o ovlašćenju odlučuje Vlada.

Odredbama koje se tiču **načina rada**, utvrđeno je da o pitanjima iz svoje nadležnosti Vlada raspravlja i odlučuje na sjednicama, ako je prisutno više od polovine njenih članova. U slučajevima spriječenosti i odsustva člana Vlade, sjednicama Vlade može prisustvovati i na njima odlučivati zamjenik ministra koji mijenja člana Vlade u svim njegovim pravima, dužnostima i odgovornostima, i računa se kao da je prisutan član Vlade kojeg zamjenjuje.

Sjednice Vlade redovno saziva predsjednik Vlade, na sopstvenu inicijativu ili na predlog najmanje jedne trećine članova Vlade, a moguće i na zahtjev ministra jednog od koalicionih partnera u Vladi. Na sjednici Vlada odlučuje većinom glasova svojih članova.

U slučaju kada se pri glasanju dobije jednak broj glasova, donosi se odluka za koju je glasao predsjednik Vlade. Glasanje na sjednicama je javno, osim u slučajevima u kojima je Poslovníkom predviđeno tajno glasanje.

Vlada može da odlučuje i većinom glasova članova Vlade koji prisustvuju sjednici, kada preuzima hitne mjere za efikasno ostvarivanje bezbjednosti države, sprovođenje odbrambenih priprema, kao i u drugim vanrednim okolnostima. Član Vlade koji iz opravdanih razloga nije prisustvovao sjednici na kojoj se odlučivalo na takav način, može da zatraži sazivanje nove sjednice Vlade na kojoj će se raspravljati i glasati o istim pitanjima, u roku od 24 časa od održavanja sjednice.

Na poziv predsjednika Vlade, radi učešća u raspravi i davanja mišljenja i predloga u vezi sa pitanjima zbog kojih su pozvani na sjednicu, sjednicama Vlade mogu prisustvovati, bez prava odlučivanja, direktori koji rukovode drugim organima državne uprave i upravnim organizacijama, kao i predstavnici javnih preduzeća, udruženja građana, fondacija, ustanova, kao i drugih pravnih lica. Poslovníkom Vlade utvrđuje se koja druga lica mogu prisustvovati sjednicama Vlade.

Za analizu pitanja iz svoje nadležnosti, Vlada može da obrazuje **odbore i komisije**, čiji su oblik, broj, sastav i djelokrug rada takođe utvrđeni Poslovníkom Vlade. Vlada takođe obrazuje **stručne savjete**, kao stalna konsultativna tijela, koja na zahtjev Vlade ili na sopstvenu inicijativu razmatraju i daju stručna mišljenja o određenim pravnim, ekonomskim i drugim pitanjima. Predsjednike i članove stručnih savjeta imenuje i razrješava Vlada na način utvrđen Poslovníkom.

Zakonom o Vladi utvrđeni su i odnosi Vlade Sjeverne Makedonije sa Parlamentom, predsjednikom države, kao i sa organima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave, kao i sa glavnim gradom Skopljem. Što se tiče odosa sa zakonodavnom granom vlasti, Zakonom o Vladi definisano je da Vlada ostvaruje odnose sa Parlamentom u okviru prava i dužnosti utvrđenih Ustavom i zakonom. Takođe se navodi da Vlada daje mišljenja Parlamentu u vezi sa pitanjima iz svoje nadležnosti. Vlada o predlozima za donošenje zakona koje podnose drugi ovlašćeni predlagači dostavlja mišljenje Parlamentu u roku od 15 dana od dana prijema predloga.

Zakonom utvrđeni **akti Vlade** za izvršavanje zakona su uredbe sa zakonskom silom, uredbe, odluke, upuststva, programi, rješenja i zaključci. **Uredbom sa zakonskom silom** Vlada uređuje pitanja iz nadležnosti Parlamenta u slučajevima ratnog ili vanrednog stanja, ako ne postoji mogućnost za sazivanje Parlamenta. **Uredbom** Vlada reguliše izvršenje zakona, utvrđuje principe unutrašnje organizacije ministarstava i drugih organa državne uprave, i uređuje druge odnose u skladu sa Ustavom i zakonom. **Odlukom** Vlada odlučuje o određenim pitanjima i mjerama za izvršenje zakona, osniva stručne i druge službe za svoje potrebe, kao i zajedničke službe za potrebe Vlade i ministarstava i drugih organa državne uprave. **Uputstvom** Vlada propisuje način rada ministarstava i organa državne uprave, dok se **programom** utvrđuju pojedina pitanja u nadležnosti Vlade za koja je potrebno utvrđivanje dinamike i rokova. Program sadrži i finansijski plan svoje realizacije. **Rješenjem** Vlada vrši imenovanja i razrješenja sa dužnosti direktora koji rukovode organima državne uprave, državnog, odnosno generalnog sekretara, kao i druga imenovanja i razrješenja za koja je ovlašćena zakonom, i odlučuje o drugim pitanjima i

upravnim poslovima. **Zaključkom** Vlada zauzima stavove o pitanjima o kojima je raspravljano na sjednici, utvrđuje mišljenja o predlozima zakona i drugih akata i o materijalima koje su Parlamentu podnijeli drugi ovlašćeni predlagači, odlučuje o određenim pitanjima unutrašnje organizacije i odnosima unutar Vlade, utvrđuje zadatke ministarstava i organa državne uprave i zadatke svojih službi, te zauzima stavove u vezi sa pitanjima iz svoje nadležnosti.

Vlada ima **generalnog sekretara** kojeg imenuje i razrješava. U odnosu na Generalni sekretarijat, generalni sekretar ima prava i dužnosti funkcionera koji rukovodi organom državne uprave, dok se njegova zaduženja utvrđuju Poslovníkom. Za svoj rad i rad Generalnog sekretarijata, generalni sekretar odgovara predsjedniku Vlade i Vladi. Generalni sekretar ima i zamjenika, kojeg takođe imenuje i razrješava Vlada.

Za vršenje određenih stručnih poslova osniva se **Sekretarijat za zakonodavstvo**, koji vrši poslove koji se odnose na obezbjeđivanje konzistentnosti, odnosno ujednačenosti pravnog sistema, i na davanje stručnih mišljenja za usaglašavanje predloga zakona i drugih akata sa Ustavom, zakonodavstvom Evropske unije, i sa međunarodnim ugovorima ratifikovanim u skladu sa Ustavom, te daje stručna mišljenja o opštinskim propisima na zahtjev Ministarstva za lokalnu samoupravu.

Generalni sekretarijat osniva se kao stručna služba Vlade, koja obezbjeđuje koordinaciju i stručnu podršku za potrebe Vlade, predsjednika Vlade, njegovih zamjenika, kao i članova Vlade u okviru ostvarivanja njihovih nadležnosti; ostvaruje saradnju i koordinaciju sa ministarstvima i drugim organima državne uprave i u vezi sa pitanjima od strateškog prioriteta za Vladu i naročito za sprovođenje Okvirnog sporazuma, te koordiniše predlaganje, donošenje i sprovođenje Godišnjeg programa rada Vlade; obezbjeđuje potrebne informacije i stručne savjete i mišljenja u vezi sa izradom i analizom Vladinih politika; operativno prati i izvještava Vladu o sprovođenju njenih zaključaka; obezbjeđuje efikasnu pripremu i održavanje sjednica Vlade i njenih radnih tijela, i obezbjeđuje informacije za javnost; koordinira aktivnostima u vezi sa sprovođenjem reforme državne uprave, ostvaruje saradnju sa stručnom službom Parlamenta, predsjednika države i drugih organa državne uprave, kao i sa nevladinim organizacijama i drugim pravnim licima; rukovodi procesom rada, vrši stručne i logističke poslove utvrđene Poslovníkom, kao i druge poslove koje odrede predsjednik Vlade ili Vlada. Redovno informisanje javnosti o radu Vlade i donesenim odlukama vrši **portparol** Vlade, kojeg Vlada imenuje i razrješava.

Za vršenje poslova povezanih sa evropskim poslovima i obezbjeđivanje koordinacije organa državne uprave i drugih organa i institucija, kao i za vršenje drugih stručnih poslova iz ove oblasti, Zakonom o Vladi predviđeno je osnivanje **Sekretarijata za evropske poslove**. Sekretarijat za evropske poslove vrši poslove koji se odnose na obezbjeđivanje koordinacije i harmonizacije rada organa državne uprave i drugih organa i institucija u okviru priprema Sjeverne Makedonije za članstvo u Evropskoj uniji, uključujući proces pregovora o članstvu u EU; obezbjeđivanje i koordinaciju aktivnosti za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju zaključenom između Sjeverne Makedonije i EU i njenih država članica, kao i drugih sporazuma zaključenih sa EU, kao radnih tijela formiranih u okviru zaključenih sporazuma i drugih dogovora sa EU; obezbjeđivanje koordinacije procesa pripreme makedonske verzije pravne tekovine EU

(*acquis*); obezbjeđivanje koordinacije u okviru usaglašavanja rada predstavnika Sjeverne Makedonije sa institucijama i organima EU; obezbjeđivanje koordinacije usaglašenosti funkcionisanja Sjeverne Makedonije sa državama članicama EU; obezbjeđivanje koordinacije strane pomoći EU i njenih država članica i druge strane pomoći povezane sa reformama komplementarnim sa procesom integracije Sjeverne Makedonije u EU; informisanje javnosti o aktivnostima povezanih sa procesom evropske integracije i evropskim pitanjima; te vrši i druge poslove koje odredi Vlada. Sekretarijatom za evropske poslove rukovodi član Vlade zadužen za evropske poslove koji ima prava i dužnosti funkcionera koji rukovodi organom državne uprave.

Za svoje potrebe Vlade može da osniva i druge samostalne ili zajedničke stručne i druge službe. Aktom o osnivanju takvih službi utvrđuju se njihova organizacija i djelokrug rada. Odredbe o pravima, dužnostima i odgovornostima direktora, državnih službenika na rukovodećim pozicijama, kao i drugih državnih službenika, utvrđene zakonom, primjenjuju se i na Sekretarijat za zakonodavstvo, Generalni sekretarijat, Sekretarijat za evropske poslove, kao i na stručne i druge službe Vlade, ako Zakonom o Vladi nije drugačije utvrđeno.

U skladu sa Zakonom o Vladi, **stotinu dana prije održavanja parlamentarnih izbora**, a po prethodnoj ostavci predsjednika Vlade, **Parlament bira novu, prelaznu Vladu**, za sprovođenje parlamentarnih izbora, na čelu sa novim predsjednikom Vlade, kojeg predlaže najveća politička partija koja je dio vladajuće većine.

U cilju organizovanja parlamentarnih izbora, Parlament na predlog predsjednika Vlade, sto dana prije dana održavanja parlamentarnih izbora, bira ministra unutrašnjih poslova i ministra rada i socijalne politike, koje predlaže opozicija, a kojima mandat traje do dana objavljivanja zvaničnih rezultata izbora od strane Državne izborne komisije, nakon čega im funkcija prestaje po sili zakona. Ministra unutrašnjih poslova predlaže opoziciona partija sa najvećim brojem poslanika u Parlamentu, nakon prethodno održanih konsultacija sa dvije političke partije sa najvećim brojem poslanika. Ministra rada i socijalne politike takođe predlaže partija opozicije sa najvećim brojem poslanika.

Ovako izabrani ministar unutrašnjih poslova može da izvrši najviše 15 razrješenja ili raspoređenja na višu ili nižu poziciju nosilaca rukovodećih funkcija u ministarstvu, u skladu sa zakonom. Ministar unutrašnjih poslova može da izvrši i horizontalna raspoređenja zaposlenih na sopstveni predlog, u iznosu do 10% od broja horizontalnih raspoređenja, zasnovanog na prosječnom broju takvih raspoređenja u 2013. i 2014. godini. Ministarstvo finansija i drugi organi državne uprave i pravni subjekti, neposredno po izboru ministra unutrašnjih poslova na ovaj način, odobravaju procedure za angažovanje lica za potrebe kabineta ministra unutrašnjih poslova.

Radi organizacije parlamentarnih izbora, Parlament na predlog predsjednika Vlade umenuje **dodatne zamjenike ministara** u:

- Ministarstvu unutrašnjih poslova, na predlog političke partije iz redova vladajuće većine sa najvećim brojem poslanika u Parlamentu;
- Ministarstvu rada i socijalne politike, na predlog političke partije iz redova vladajuće većine sa najvećim brojem poslanika;

- Ministarstvu finansija, na predlog opozicione političke partije sa najvećim brojem poslanika;
- Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, na predlog opozicione političke partije sa najvećim brojem poslanika;
- Ministarstvu za informaciono društvo i administraciju, na predlog opozicione političke partije sa najvećim brojem poslanika.

Mandat dodatnog zamjenika ministra traje od dana njegovog izbora do dana objavljivanje konačnim rezultata parlamentarnih izbora od strane Državne izborne komisije, nakon čega mu funkcija prestaje po sili zakona. Dodatni zamjenik ministra zajedno i ravnopravno sa ministrom učestvuje u ostvarivanju nadležnosti predviđenih Zakonom o organizaciji i radu organa državne uprave¹⁴. Dodatni zamjenik ministra takođe, zajedno i ravnopravno sa ministrom, pregleda i potpisuje sve akte i dokumente koje donosi ministar ili od strane njega ovlašćena lica, zamjenici ministra, kao i državni sekretar tog ministarstva, koji se odnose na pravna, ekonomska i kadrovska pitanja povezana sa organizacijom izbora. Svaki akt, u smislu Zakona o Vladi, dostavlja se ministru i dodatnom zamjeniku ministra. Ministar i dodatni zamjenik ministra dužni su da akte u smislu Zakona o Vladi odobre ili odbiju odmah, a najkasnije u roku od jednog dana. U slučaju da takav akt ili dokument odobri, odnosno potpiše, samo jedno lice, smatra se da ne proizvodi pravno dejstvo.

U slučaju nesaglasnosti između ministra i dodatnog zamjenika ministra u vezi sa time da li se određeno pravno, finansijsko ili kadrovsko pitanje odnosi na organizaciju izbora, Državna izborna komisija dužna je da u roku od 24 časa donese odluku, koju potom prosljeđuje ministarstvu. Odluka Državne izborne komisije je konačna. U slučaju postojanja u moguće nezakonito postupanje ministra ili njegovog dodatnog zamjenika, moguće je podnijeti tužbu nadležnom sudu, dok je u slučaju osporavanja administrativnih procedura i odluka moguće podnijeti tužbu Upravnom sudu.

Danom imenovanja, dodatni zamjenik ministra ima pravo na neograničen pristup svim aktima, dokumentima i informacijama koje su na raspolaganju ministru. Zaposleni u ministarstvu dužni su da na zahtjev dodatnog zamjenika ministra dostave sve akte, dokumente i informacija koje su im na raspolaganju. Prava utvrđena Zakonom o zaradama i drugim naknadama izabranih i imenovanih lica u Republici Makedoniji¹⁵ pripadaju dodatnom zamjeniku ministra od dana njegovog imenovanja do kraja mjeseca u kojem mu je prestala funkcija.

Dodatni zamjenik ministra ima pravo na posebne savjetnike i kabinetske službenike čiji je broj ekvivalentan broju savjetnika i službenika u kabinetu ministra, koji je utvrđen Zakonom o administrativnim službenicima. Ova radna mjesta mogu biti popunjena državnim službenicima u proceduri predviđenoj Zakonom o administrativnim službenicima, ili u okviru procedure bez objavljivanja javnog oglasa. Rad na ovim posebnim radnim mjestima traje do isteka mandata dodatnog zamjenika ministra, dok može biti prekinut i prije isteka mandata, na zahtjev dodatnog zamjenika ministra ili

¹⁴ Законот за организација и работа на органите на државната управа.

¹⁵ Законот за плати и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија, „Службен весник на СРМ“ бр. 36/90 и „Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 23/97, 37/05, 84/05, 121/07, 161/08, 92/09, 42/10, 97/10, 162/10, 111/12, 145/12, 170/13 и 139/14.

zaposlenog. Za vrijeme obavljanja radnih zadataka u kabinetu dodatnog zamjenika ministra, zaposlenom miruju prava iz radnog odnosa na prethodnom radnom mjestu, te ima pravo da se vrati kod prethodnog poslodavca na isto ili slično radno mjesto koje odgovara njegovu stručnoj spremi, najkasnije u roku od pet dana prestanka mirovanja prava iz radnog odnosa. Zarada savjetnika i službenika u kabinetu dodatnog zamjenika ministra istovjetna je zaradi posebnih savjetnika i kabinetskih službenika u kabinetu ministra.¹⁶

SLOVENIJA

I u Sloveniji je funkcionisanje Vlade uređeno posebnim zakonom, odnosno Zakonom o Vladi Republike Slovenije¹⁷. U opštim odredbama pomenutog zakona navodi se da je Vlada organ izvršne vlasti i najviši organ državne uprave Republike Slovenije, koji, u skladu sa Ustavom, zakonom i drugim opštim aktima Državnog zbora (donjeg doma Parlamenta) utvrđuje, usmjerava i koordinira sprovođenje državne politike, te u tom cilju donosi propise i druge mjere neophodne za obezbjeđivanje razvoja države i regulisanje stanja u svim oblastima nadležnosti države.

Vlada Državnom zboru predlaže zakone, državni budžet, nacionalne programe i druge opšte akte kojima se uređuju načelne i dugoročne političke smjernice za određene oblasti. Memorandumom o budžetu Vlada predstavlja Parlamentu osnovne ciljeve i zadatke ekonomske, socijalne i budžetske politike, kao i okvir ukupnih javnih finansija za narednu godinu.

U skladu sa Zakonom, Vlada je samostalna u vršenju svojih nadležnosti u okviru Ustava i zakona, državnog budžeta, kao i načelnih i dugoročnih smjernica Državnog zbora, kome je odgovorna za vođenje državne politike, kao i za situaciju u svim oblastima nadležnosti države. Pored toga, Vlada je odgovorna i za sprovođenje zakona i drugih akata Državnog zbora, kao i za cjelokupno funkcionisanje državne uprave. Za rad Vlade odgovorni su svi njeni članovi, dok je za rad svakog njenog ministarstva odgovoran nadležni ministar.

Kada je u pitanju **sastav Vlade**, Zakonom o vladi eksplicitno su definisani sljedeći resori ministara:

- vanjski poslovi;
- unutrašnji poslovi;
- odbrana;
- finansije;
- ekonomski razvoj i tehnologija;
- pravosuđe;
- javna uprava;
- rad, porodica, socijalna pitanja i jednake mogućnosti;

¹⁶ Закон за Владата на Република Македонија, „Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 26/01, 13/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11, 15/13, 139/14, 196/15, 142/16, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/zakoni/zakon_za_vladata.pdf (23.11.2020)

¹⁷ Закон о Влади Републике Словеније (ZVRS), „Урадни лист РС“, шт. 24/05 – урядно преčišчено беседило, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 и 55/17, <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO242> (11.11.2020)

- zdravlje;
- prosvjeta, nauka i sport;
- infrastruktura;
- kultura;
- poljoprivreda, šumarstvo i hrana;
- životna sredina i prostor.

Zakon o Vladi takođe navodi da Vlada u skladu sa odredbama Zakona o odnosima Republike Slovenije sa Slovincima u inostranstvu¹⁸ ima ministra bez portfelja zaduženog za oblast odnosa između Slovenije i autohtone slovenačke nacionalne zajednice u susjednim državama, kao i odnosa Slovenije i Slovenaca širom svijeta. Pored pomenutog ministra bez portfelja zaduženog za odnose sa dijasporom, Vlada može imati još najviše dva ministra bez portfelja, koji pomažu predsjedniku Vlade u koordinaciji rada i obavljanju njegove funkcije u okviru datih ovlašćenja. Funkciju potpredsjednika Vlade vrši jedan ili više ministara koje imenuje Vlada na predlog premijera. Ministar koji vrši funkciju potpredsjednika Vlade zamjenjuje predsjednika Vlade u poslovima predstavljanja Vlade, predsjedavanja sjednicama Vlade i rukovođenja državnom upravom u slučajevima kada je predsjednik odsutan ili spriječen, ali ga ne može zamijeniti u izvršavanju zadataka koji se odnose na povjerenje Vladi, kao i na imenovanje i razrješavanje ministara. Predsjednik i članovi Vlade ne mogu istovremeno obavljati funkcije u državnim organima, sudovima, organima lokalne samouprave niti druge javne funkcije koje su nespojive sa funkcijom člana Vlade.

U skladu sa zakonom, predsjednik Vlade mora predložiti imenovanje ministara u toku od petnaest dana nakon svog izbora na tu poziciju. Ukoliko predsjednik Vlade u tom roku ne predloži sastav Vlade, Državni zbor mu može odrediti rok u kojem mora predstaviti predlog za sastav Vlade. Ako ni po isteku tog roka predsjednik ne predstavi predlog za imenovanje članova Vlade, Državni zbor će utvrditi da je predsjednik Vlade razriješen sa te funkcije.

Smatra se da je Vlada stupila na dužnost ako je imenovano više od dvije trećine ministara, pri čemu se ne računaju ministri bez portfelja. U roku od deset dana po stupanju na dužnost Vlade, predsjednik Vlade mora predložiti sve neimenovane ministre, ili obavijestiti Državni zbor da će određene resore privremeno, ali ne duže od tri mjeseca, preuzeti sam ili ih povjeriti drugom ministru. Ako Državni zbor u roku od tri mjeseca po stupanju Vlade na dužnost ne imenuje sve neimenovane ministre, Državni zbor konstatuje da su predsjednik Vlade i ministri razriješeni sa svojih funkcija.

Predsjednik Vlade i ministri mogu da podnesu ostavke na svoje funkcije, s tim što o svojoj ostavci predsjednik Vlade obavještava ministre, a ministar predsjednika Vlade. Predsjednik Vlade i svaki ministar imaju pravo da svoju ostavku obrazlože Državnom zboru. Predsjednik Vlade takođe može predložiti razrješavanje pojedinih ministara.

¹⁸Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovinci zunaj njenih meja (ZO RSSZNM), „Uradni list RS“, št. 43/06 in 76/10, <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4387> (11.11.2020)

U skladu sa Zakonom o Vladi Republike Slovenije, **predsjednik Vlade** upravlja radom Vlade, stara se o jedinstvu političke i administrativne orijentacije Vlade, koordinira radom ministara, predstavlja Vladu, te saziva i vodi njene sjednice. Predsjednik Vlade ministrima daje obavezujuća uputstva u vezi sa zadacima koji proizlaze iz politike Vlade i relevantne su za njihove resore. Ako ministar smatra da obavezujuća uputstva premijera ne proizlaze iz politike Vlade, može zahtijevati da Vlada riješi sporno pitanje. Ministri moraju da obavještavaju Vladu o svim pitanjima koja su od značaja za utvrđivanje i sprovođenje politike Vlade. Predsjednik Vlade može imenovati ministra koji ga mijenja u slučaju odsustva ili spriječenosti, ali nije moguće zamijeniti predsjednika Vlade pri obavljanju poslova koji se odnose na povjerenje Vladi, kao i na imenovanje i razrješenje ministara.

Vlada radi i odlučuje na **sjednicama**. Vlada ima kvorum za odlučivanje ako sjednici prisustvuje većina njenih članova, i donosi odluke i druge akte većinom glasova svih članova. U slučajevima kada Vladu čini paran broj članova, kvorum postoji ako je prisutna polovina članova, ukoliko je prisutan i predsjednik Vlade, dok je za donošenje odluka potrebna polovina glasova članova Vlade, ukoliko je za donošenje glasao i predsjednik Vlade. Način rada i odlučivanja, kao i mogućnost uvođenja drugačijih kvoruma ili procedura ponovnog razmatranja i odlučivanja o već donesenoj odluci u slučajevima neslaganja predsjednika Vlade ili nekog od ministara, mogu za pojedinačne slučajeve biti utvrđeni Poslovníkom Vlade.

Ministri su odgovorni za odluke i stavove Vlade, kao i za njihovo izvršavanje, za svoje odluke u vođenju ministarstava, kao i za nepreduzimanje mjera koje bi trebalo da sprovedu. U skladu sa usvojenom politikom Vlade, ministar vodi i predstavlja ministarstvo, daje političke smjernice za rad ministarstva i njegovih sastavnih tijela, nadgleda njihov rad, donosi propise i druge akte iz nadležnosti svog ministarstva i njegovih sastavnih tijela, te vrši druge zadatke utvrđene zakonom ili drugim propisom.

Vlada ima **Savjet za nacionalnu bezbjednost**, kao svoje savjetodavno i koordinaciono tijelo za oblast odbrane, bezbjednosnog sistema, sistema zaštite i spasavanja, kao i za druga pitanja nacionalne bezbjednosti. Podršku u radu Savjetu obezbjeđuje **sekretarijat** Savjeta za nacionalnu bezbjednost, koji operativno koordinira radnim aktivnostima Savjeta i obezbjeđuje usklađeno sprovođenje njegovih stavova. U slučaju složene krize Vlada može donijeti odluku da sekretarijat Savjeta za nacionalnu bezbjednost obavlja poslove koordinacije odgovora na složenu krizu u okviru ministarstava, službi Vlade i podsistemima sistema nacionalne bezbjednosti, kao i da priprema predloge mjera za odgovor na složenu krizu.

Odluku o sprovođenju kriznog upravljanja i vođstva u složenoj krizi donosi Vlada na obrazloženi predlog nadležnog ministra. Vlada bliže uređuje sastav, imenovanje, zadatke i rad organa zaduženih za upravljanje krizama.

Radna grupa sekretarijata Savjeta za nacionalnu bezbjednost, osim u slučaju kada Vlada donese odluku o sprovođenju kriznog upravljanja i vođstva u složenoj krizi, pruža analitičku i stručnu podršku radu sekretarijata. Radna grupa takođe priprema cjelovitu analizu stanja nacionalne bezbjednosti po pojedinačnim oblastima i vrši poslove koji su potrebni za nesmetano djelovanje Savjeta.

U slučajevima složenih kriza ili drugih pojava ili događaja u državi ili u regionalnom ili međunarodnom okruženju koje mogu ugroziti nacionalnu bezbjednost, kao i u drugim slučajevima utvrđenim pravnim propisima, Nacionalni centar za krizno upravljanje obezbjeđuje prostorne, tehničke, informacione i telekomunikacione uslove za rad Vlade, Savjeta za nacionalnu bezbjednost i njegovog sekretarijata. Nacionalni centar za krizno upravljanje takođe priprema redovne izvještaje o stanju u oblasti nacionalne bezbjednosti za potrebe sekretarijata Savjeta i radne grupe sekretarijata.

Za potrebe pružanja analitičke i stručne podršku pri upravljanju krizama i vođstva u složenoj krizi, uspostavlja se međuresorska analitička grupa, koja u slučaju složene krize nadgleda i procjenjuje bezbjednosnu situaciju i tok događaja, te priprema zbirne procjene stanja i budućeg toka događaja. U slučaju kada Vlada donese odluku o sprovođenju kriznog upravljanja i vođstva u složenoj krizi, u rad međuresorske analitičke grupe uključuju se određeni članovi radne grupe sekretarijata Savjeta za nacionalnu bezbjednost.

U složene krize ubrajaju se pojave, događaji ili situacije koje predstavljaju ozbiljnu prijetnju osnovnim društvenim vrijednostima i ozbiljne prirodne ili druge nesreće, kao i sa tim povezana velika neizvjesnost i kratak rok za djelovanje, koji prevazilazi kapacitete ministarstava, službi Vlade i podsistema sistema nacionalne bezbjednosti. Pritom, osnovne društvene vrijednosti uključuju odbranu nezavisnosti, suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti države, poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, ustavnu demokratiju, efikasno funkcionisanje pravne i socijalne države, obezbjeđivanje javnog reda i mira, efikasno funkcionisanje privrede, zaštitu zdravlja i života stanovnika, te visok nivo bezbjednosti, efikasnu zaštitu životne sredine, očuvanje prirodnih i strateških resursa, kao i očuvanje kulturne baštine.

Zakonom su utvrđeni i pravni akti koje Vlada donosi. Naime, **uredbom** Vlada detaljnije uređuje i raščlanjuje zakonom ili drugim aktom Državnog zbora utvrđene odnose, u skladu sa namjenom i kriterijumima zakona ili drugog propisa. Uredbe kojima se uređuju prava i obaveze državljana i drugih lica mogu biti donijete isključivo na osnovu izričitog zakonskog ovlašćenja.

Dekretom Vlada uređuje pojedinačna pitanja ili donosi pojedinačne mjere od opšteg značaja, kao i odluke za koje je zakonom ili drugim aktom utvrđeno da ih Vlada donosi dekretom.

Svoju unutrašnju organizaciju i rad Vlada uređuje **poslovníkom** i zaključcima. O imenovanjima i razrješenjima, kao i o upravnim stvarima iz svoje nadležnosti, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz svoje nadležnosti Vlada donosi **odluke**. Ako ne odlučuje drugim aktom, Vlada može donijeti **zaključak**. Za izvršavanje propisa Evropske unije Vlada donosi uredbe i druge akte iz svoje nadležnosti.

Kada je u pitanju **organizacija Vlade**, Zakonom o Vladi utvrđeno je da predsjednik Vlade može da osniva **strateške savjete**. Aktom o osnivanju utvrđuju se zadaci i oblast rada svakog od strateških savjeta. Ovi savjeti u okviru svoje oblasti djelovanja na predlog predsjednika Vlade obrađuju pojedina pitanja, te pružaju savjetodavne usluge i pripremaju mišljenja za potrebe predsjednika Vlade. Članove strateškog savjeta imenuje predsjednik Vlade, o čemu obavještava Vladu na prvoj narednoj sjednici.

Vlada može na predlog predsjednika Vlade ili ministra bez portfelja da imenuje **državnog sekretara**, koji pomaže predsjedniku Vlade ili ministru bez portfelja u vršenju funkcije u okviru datih ovlaštenja. U kabinetu predsjednika Vlade imenuje se državni sekretar, nadležan za uspostavljanje dijaloga sa civilnim društvom i koordinaciju građanskih inicijativa. Ministar bez portfelja može imati najviše jednog državnog sekretara. Državnom sekretaru funkcija prestaje razrješenjem, ostavkom, ili prestankom funkcije onog funkcionera koji je predložio njegovo imenovanje.

Vlada uspostavlja Vladine **službe** koje pružaju organizacionu, stručnu i drugu pomoć u radu Vlade i usklađivanju rada ministarstava. Predsjednik Vlade ove zadatke može povjeriti i nadležnom ministarstvu. Na čelu službe Vlade nalazi se ministar bez portfelja, državni sekretar ili direktor. **Direktor** službe Vlade odgovoran je predsjedniku Vlade, ministru ili generalnom sekretaru Vlade.

Kao služba Vlade djeluje i **Generalni sekretarijat** Vlade, na čijem čelu je **generalni sekretar**, kojeg imenuje i razrješava Vlada na predlog predsjednika Vlade. Generalni sekretar po uputstvima predsjednika Vlade vodi računa o pripremi sjednica Vlade i izvršenju njenih odluka, i vrši druge zadatke u vezi sa organizacijom rada u Vladi i njenim službama. Generalnom sekretaru funkcija prestaje razrješenjem, ostavkom, ili prestankom funkcije predsjednika Vlade.

Kao služba Vlade takođe funkcioniše **kabinet predsjednika Vlade**. Ako je šef kabineta predsjednika Vlade direktor, imenuje ga i razrješava predsjednik Vlade. Njegova funkcija prestaje razrješenjem, ostavkom ili prestankom funkcije predsjednika Vlade, dok se na postupak njegovog izbora ne primjenjuju odredbe zakona kojim se utvrđuju prava i obaveze državnih službenika.¹⁹

SRBIJA

Kada je u pitanju Republika Srbija, funkcionisanje vrhovnog organa izvršne vlasti uređeno je Zakonom o Vladi²⁰. Uvodnim odredbama Zakona navodi se da Vlada utvrđuje i vodi državnu politiku u okviru Ustava i zakona i drugih opštih akata Narodne skupštine, izvršava zakone i druge opšte akte Narodne skupštine tako što donosi opšte i pojedinačne pravne akte i preduzima druge mjere, predlaže Narodnoj skupštini zakone, budžet i druge opšte i pojedinačne akte, zastupa Republiku Srbiju kao pravno lice i pritom vrši prava i obaveze koje Republika Srbija ima kao osnivač javnih preduzeća, ustanova i drugih organizacija, ako zakonom nije drugačije određeno, te raspolaže imovinom Republike Srbije ako zakonom nije drugačije određeno.

Vlada se takođe stara o ustavnosti i zakonitosti svih opštih akata, te je dužna da obustavi od izvršenja opšte akte lokalnih vlasti za koje smatra da nijesu u skladu sa Ustavom i zakonom. Vlada je u okviru svojih nadležnosti samostalna, dok je odgovorna Narodnoj

¹⁹ Zakon o Vladi Republike Slovenije (ZVRS), „Uradni list RS“, št. 24/05 – uradno prečišćeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17, <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO242> (23.11.2020)

²⁰ Zakon o Vladi, „Službeni glasnik RS“, br. 55/05, 71/05 - ispr, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - odluka US, 72/12, 07/14 - odluka US, 44/14 i 30/18 - dr. zakon, https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_vladi.html (11.11.2020)

skupštini za vođenje politike Republike Srbije, izvršavanje zakona i drugih opštih akata Narodne skupštine, za stanje u svim oblastima iz svoje nadležnosti, kao i za rad organa državne uprave i nosilaca javnih ovlašćenja na državnom nivou. Vlada nadzire rad organa državne uprave, usmjerava organe državne uprave u sprovođenju politike i izvršavanju zakona i drugih opštih akata i usklađuje njihov rad. Zakonom je definisano i da je rad Vlade javan, te da je dužna da javnosti omogući uvid u svoj rad, prema zakonu kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja, i u skladu sa Poslovníkom Vlade.

Kada je u pitanju **sastav Vlade**, Zakon navodi da je čine predsjednik Vlade, jedan ili više potpredsjednika Vlade i resorni ministri, dok može imati i ministre bez portfelja. Broj potpredsjednika Vlade i ministara bez portfelja određuje Narodna skupština pri svakom izboru Vlade, na predlog mandataru, odnosno kandidata za predsjednika Vlade. Na sve članove Vlade primjenjuju se principi nespojivosti funkcija i poštovanja propisa kojima je uređen konflikt interesa.

U skladu sa Zakonom, **predsjednik Vlade** vodi i usmjerava Vladu, stara se o jedinstvu njenog političkog djelovanja, usklađuje rad članova Vlade, predstavlja Vladu, te saziva i vodi njene sjednice. Predsjednik Vlade može ostalim članovima Vlade davati obavezna uputstva i posebna zaduženja, shodno programu i politici Vlade. Predsjednik Vlade može biti i ministar. Članovi Vlade, državni sekretari i direktori posebnih organizacija i službi Vlade dužni su da poštuju i izvršavaju obavezna uputstva i posebna zaduženja koje im da predsjednik Vlade, shodno programu i politici Vlade, dok član Vlade može zahtijevati da Vlada odluči da li je pritom predsjednik Vlade prekoračio svoja ovlašćenja.

Potpredsjednik Vlade usmjerava i usklađuje rad organa državne uprave u oblastima koje odredi predsjednik Vlade. Predsjednik Vlade može ovlastiti potpredsjednika da rukovodi projektom iz djelokruga više organa državne uprave. Potpredsjednik Vlade može biti i ministar. U svemu ostalom na položaj potpredsjednika Vlade shodno se primjenjuju odredbe Zakona o Vladi koje se odnose na ministre. Predsjednik Vlade određuje jednog od potpredsjednika za **prvog potpredsjednika Vlade**, koji ga zamjenjuje za vrijeme odsutnosti ili spriječenosti sa svim ovlašćenjima predsjednika Vlade, izuzev ovlašćenja za predlaganje izbora ili razrješenja članova Vlade. Prvi potpredsjednik Vlade pomaže predsjedniku Vlade u vođenju i usmjeravanju Vlade, staranju o jedinstvu političkog djelovanja Vlade i usklađivanju rada članova Vlade. U svemu ostalom na položaj prvog potpredsjednika Vlade shodno se primjenjuju odredbe koje se odnose na potpredsjednika Vlade.

Ministri mogu podnositi Vladi predloge za uređivanje pitanja iz nadležnosti Vlade i Narodne skupštine i zahtijevati da Vlada zauzme stav o pitanju iz njihove nadležnosti. Ministri su dužni da obavještavaju Vladu o svemu što je bitno za vođenje politike i odlučivanje Vlade, te odgovorni za sprovođenje programa i politike Vlade, za odluke i mjere koje su donijeli ili propustili da donesu ili preduzmu, kao i za izvršavanje obaveznih uputstava i posebnih zaduženja koja im je odredio predsjednik Vlade.

Zakonom o Vladi dalje je utvrđen način izbora Vlade u Narodnoj skupštini, početak i prestanak mandata Vlade, kao i tekst zakletve predsjednika Vlade pred Narodnom skupštinom. Zatim, ovaj Zakon reguliše izglasavanje nepovjerenja, odnosno povjerenja Vladi, ostavku predsjednika Vlade kao i Vlade u cjelini, ovlašćenja Vlade i njenih članova

nakon isteka mandata, prestanak mandata ministra, izglasavanje nepovjerenja ministru, razrješenje ministra, ostavku ministra, ovlašćenja ministra koji je podnio ostavku, preuzimanje ovlašćenja ministra kome je prestao mandat, kao i izbor novog ministra.

Zakon definiše da Vlada odluke donosi na **sjednici**, većinom glasova svih članova Vlade, dok se u slučaju da Vlada ima paran broj članova odluke Vlade donose i ako za njih glasa najmanje polovina svih članova Vlade, pod uslovom da je za odluku glasao i predsjednik Vlade. Način rada i odlučivanja Vlade, kao i akti koje donosi predsjednik Vlade, detaljnije se uređuju Poslovníkom Vlade.

Zakonom je definisana i unutrašnja struktura Vlade. Na primjer, prema odredbama Zakona o Vladi, predsjednik i potpredsjednici Vlade u imaju **kabinete** koji po njihovom nalogu vrše stručne i druge poslove za njihove potrebe. Predsjednik i potpredsjednik Vlade mogu unutar kabineta imenovati savjetnike. Radni odnos u kabinetu zasniva se na određeno vrijeme, dok traje dužnost predsjednika, odnosno potpredsjednika Vlade. Prava i obaveze savjetnika koji ne zasnivaju radni odnos uređuju se ugovorom, prema opštim pravilima građanskog prava, a naknada za rad prema mjerilima koja odredi Vlada. Kabinete vode šefovi kabineta, koje postavljaju i razrješavaju predsjednik odnosno potpredsjednik Vlade. Šefu kabineta prestaje mandat samim prestankom mandata predsjednika, odnosno potpredsjednika Vlade, ostavkom ili razrješenjem.

Predsjednik Vlade može da osnuje **savjet** za ekonomski razvoj, savjet za državne organe i javne službe, kao i druge savjete. Sastav savjeta određuje se aktom o njegovom osnivanju. Savjet predlaže predsjedniku Vlade razvojnu politiku u oblasti za koju je osnovan, daje mišljenja o predlozima ostalih članova Vlade, priprema predloge koje predsjednik Vlade iznosi radi razmatranja na sjednici Vlade, te po nalogu predsjednika Vlade razmatra ostala pitanja u oblasti za koju je osnovan. Članove savjeta postavlja i razrješava predsjednik Vlade, i oni nijesu u radnom odnosu u Vladi.

Vlada ima **Generalni sekretarijat Vlade**, koji je zadužen za stručne i druge poslove za potrebe Vlade. Djelokrug Generalnog sekretarijata Vlade detaljnije se uređuje uredbom i Poslovníkom Vlade. Vlada ima Generalnog sekretara Vlade, kojeg postavlja i razrješava Vlada na predlog predsjednika Vlade. **Generalni sekretar Vlade** vodi Generalni sekretarijat Vlade, stara se o izvršavanju akata Vlade i o pripremi sjednica Vlade, pomaže predsjedniku Vlade u drugim poslovima Vlade, i za svoj rad odgovoran je predsjedniku Vlade i Vladi. Generalnom sekretaru Vlade mandat prestaje postavljenjem novog generalnog sekretara Vlade, ostavkom ili razrješenjem.

Vlada uredbom osniva **službe** za stručne ili tehničke poslove za svoje potrebe ili za poslove zajedničke za sve ili više organa državne uprave, i propisuje njihovo uređenje i djelokrug. Na službe Vlade primjenjuju se propisi o uređenju, načinu rada, finansiranju i radnim odnosima u organima državne uprave, ako posebnim propisom nije drugačije određeno. Službu Vlade vodi direktor koji je odgovoran predsjedniku Vlade ili generalnom sekretaru Vlade, a može je voditi i ministar bez portfelja. Direktora službe Vlade koji je odgovoran predsjedniku Vlade postavlja Vlada na predlog predsjednika Vlade. Ostale direktore službi Vlade postavlja Vlada na predlog generalnog sekretara Vlade. Predsjednik Vlade može potpredsjedniku Vlade prenijeti svoja ovlašćenja prema direktoru službe koji mu je odgovoran.

Zakonom se predviđa i da Vlada obrazuje **stalna radna tijela**, radi davanja mišljenja i predloga u pitanjima iz nadležnosti Vlade i usklađivanja stavova organa državne uprave prije razmatranja nekog predloga na sednici Vlade. Vlada može da obrazuje i **povremena radna tijela**, radi razmatranja pojedinih pitanja iz svoje nadležnosti i davanja predloga, mišljenja i stručnih obrazloženja. Stalna radna tijela obrazuju se Poslovníkom, a povremena radna tijela odlukom kojom se utvrđuju i njihov zadatak i sastav. Vlada može Poslovníkom ovlastiti stalna radna tijela sastavljena isključivo od njenih članova za donošenje pojedinačnih akata iz svoje nadležnosti, izuzev za postavljenja i razrješenja funkcionera u organima državne uprave i službama Vlade.

Zakon o Vladi reguliše još i oblast odnosa izvršne grane vlasti sa zakonodavnom, odnosno odnose Vlade Republike Srbije sa Narodnom skupštinom, uključujući predlaganje zakona, predlaganje budžeta, podnošenje godišnjeg izvještaja Narodnoj skupštini, učešće u radu Narodne skupštine i dostavljanje informacija toj instituciji. Takođe se navodi da se o dnosi predsjednika Republike i Vlade zasnivaju na saradnji i na pravima i dužnostima koji su određeni Ustavom, zakonom i drugim opštim aktima.

Zakonom o Vladi pobrojani su još i akti koje Vlada donosi. Tako Vlada **uredbom** detaljnije razrađuje odnos uređen zakonom, u skladu sa svrhom i ciljem zakona. Vlada donosi **poslovník** kojim bliže propisuje uređenje, način rada i odlučivanja Vlade. Vlada **odlukom** osniva javna preduzeća, ustanove i druge organizacije, preduzima mjere i uređuje pitanja od opšteg značaja i odlučuje o drugim stvarima za koje je zakonom ili uredbom određeno da ih Vlada uređuje odlukom. Vlada **rješenjem** odlučuje o postavljenjima, imenovanjima i razrješenjima, u upravnim stvarima i u drugim pitanjima od pojedinačnog značaja. Kada ne donosi druge akte, Vlada donosi **zaključke**. Vlada takođe usvaja **memorandum o budžetu**, koji sadrži osnovne ciljeve politike javnih finansija i makroekonomske politike, dok se **deklaracijom** izražava stav Vlade o nekom pitanju.²¹

²¹ *Ibid.*

IZVORI INFORMACIJA

Vlada Federacije BiH: Propisi koji uređuju rad Vlade

<http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/sastav%20vlade/konstituiranje.php>

Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. [113/05](#) – uradno prečišćeno besedilo, [89/07](#) – odl. US, [126/07](#) – ZUP-E, [48/09](#), [8/10](#) – ZUP-G, [8/12](#) – ZVRS-F, [21/12](#), [47/13](#), [12/14](#), [90/14](#) in [51/16](#))

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3225>

Zakon o ministarstvima (Službeni glasnik RS, br. 128 od 26. oktobra 2020)

<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2020/128/1>

Zakon o republičkoj upravi Republike Srpske (Sl. glasnik 115/2018)

<https://www.paragraf.ba/propisi/republika-srpska/zakon-o-republickoj-upravi.html>

Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave <https://www.zakon.hr/z/2653/Zakon-o-ustrojstvu-i-djelokrugu-tijela-dr%C5%BEavne-uprave>

Zakon o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine,

<http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/sastav%20vlade/zakon%20o%20vladi%20fbih.php>

Zakon o Vladi Republike Hrvatske, „Narodne novine“ br. 150/11, 119/14, 93/16 i 116/18,

<https://www.zakon.hr/z/170/Zakon-o-Vladi-Republike-Hrvatske>

Zakon o Vladi Republike Slovenije (ZVRS), „Uradni list RS“, št. 24/05 – uradno prečišćeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17,

<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO242>

Zakon o Vladi Republike Srpske, „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 118/08,

https://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mir/Document/Zakon_o_Vladi_RS.pdf

Zakon o Vladi, „Službeni glasnik RS“, br. 55/05, 71/05 - ispr, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - odluka US, 72/12, 07/14 - odluka US, 44/14 i 30/18 - dr. zakon,

https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_vladi.html

Zakon za Vladata na Republika Makedonija, „Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 26/01, 13/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11, 15/13, 139/14, 196/15, 142/16, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19,

https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/zakoni/zakon_za_vladata.pdf

Zakon za organizacija i работа na organite na drzhavnata uprava

https://vlada.mk/sites/default/files/dokumenti/zakoni/zakon_za_organizacija_i_rabota_na_organite_na_drzhavnata_uprava.pdf